

Wydział Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki

**SYLABUS PRZEDMIOTU DO PLANU STUDIÓW
OBOWIĄZUJĄCEGO OD ROKU AKADEMICKIEGO 2026/2027**

NAZWA PRZEDMIOTU	Teatr operowy: historia i współczesność
KIERUNEK <i>właściwe podkreślić</i>	- dyrygentura - kompozycja i teoria muzyki <u>muzyka i media</u>
SPECJALNOŚĆ <i>właściwe podkreślić</i>	- dyrygentura symfoniczno-operowa - kompozycja - kompozycja muzyki do filmu, gier i mediów - teoria muzyki <u>muzyka w komunikacji medialnej</u> (do wyboru)
POZIOM STUDIÓW <i>właściwe podkreślić</i>	- licencjackie <u>magisterskie</u>
OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT:	
dr hab. Grzegorz Piotrowski	
ZAŁOŻENIA, CELE ORAZ CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU:	
Celem przedmiotu jest refleksja nad specyfiką – estetyką, performatywnością i historią – teatru operowego oraz jego współczesnymi manifestacjami. Studenci zapoznają się z dynamiką ewolucji opery, historią jej odmian, stylistyk i praktyk wykonawczych oraz ważnych dzieł i twórców. Osobnym zagadnieniem będzie współczesne istnienie opery – w wymiarze artystycznym i kulturowym, redefiniujące ontologię i estetykę tego gatunku sztuki muzyczno-teatralnej. Pragmatycznym wymiarem przedmiotu będzie natomiast umiejętność interpretacji dzieła i widowiska operowego oraz jego krytycznej oceny.	
WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE:	
Znajomość historii muzyki, orientacja we współczesnym życiu kulturalnym i społecznych uwarunkowaniach sztuki.	
ZAŁECANE FAKULTATYWNE KOMPONENTY PRZEDMIOTU:	

BIBLIOGRAFIA PODSTAWOWA:	
- BAKER, Evan. <i>From the score to the stage: an illustrated history of continental opera production and staging</i>. Chicago: The University of Chicago Press, 2013. ISBN 9780226035086. - Golianek R.D., <i>Reżyserski teatr operowy XXI wieku. Nurty i twórcy</i>, Łódź 2020. <i>Handbuch der musikalischen Gattungen</i>, hrsg. von S. Mauser, Bd. 11, <i>Die Oper im 17. Jahrhundert</i>, Bd. 12, <i>Die Oper im 18. Jahrhundert</i>, Bd. 13, <i>Oper und Musikdrama im 19. Jahrhundert</i>, Bd. 14, <i>Musiktheater im 20. Jahrhundert</i>, Laaber 1997–2004. - Kamiński P., <i>Tysiąc i jedna opera</i>, Kraków 2008. - Krzywoszyński P., Woleński J., <i>Fenomen opery</i>, Kraków 2022.	
BIBLIOGRAFIA UZUPEŁNIAJĄCA:	

1. Abbate C., Parker R., *A History of Opera. The Last Four Hundred Years*, New York 2015 (lub inne wyd.).
2. Ardoin J., *Callas at Juilliard. The Master Classes*, Portland 1998 (lub inne wyd.).
3. *Bliżej opery. Twórcy – dzieła – konteksty*, pod red. J. Mianowskiego i R.D. Goliańska, Toruń 2010.
4. Chomiński J., Wilkowska-Chomińska K., *Opera i dramat*, Kraków 1976.
5. Gmys M., *Technika teatru w teatrze i jej operowe konkretyzacje*, Toruń 1999.
6. Horowicz B., *Teatr operowy. Historia opery, realizacje sceniczne, perspektywy*, Warszawa 1963.
7. Mianowski J., *Afekt w operach Mozarta i Rossiniego*, Poznań 2004.
8. Piotrowski G., *Syndrom Pogorelicia. Muzyka – opera – performatywność*, Kraków 2020.
9. *Teorie opery*, pod red. M. Jabłońskiego, Poznań 2004.
10. *The Oxford Handbook of Opera*, ed. by H.M. Greenwald, Oxford 2014.
11. Szwejkowscy A. i Z.M., *Dramma per musica*, cz. 1, Kraków 2008 (*Historia muzyki XVII wieku*).

EFEKTY UCZENIA SIĘ – WIEDZA:

1. Szczegółowa wiedza na temat historii teatru operowego, jego stylistyk, odmian, dzieł i twórców.
2. Pogłębiona wiedza dotycząca specyfiki opery jako sztuki syntetycznej.
3. Rozszerzona wiedza dotycząca performatywności opery, specyfiki głosu i aktorstwa w operowego.

EFEKTY UCZENIA SIĘ – UMIEJĘTNOŚCI:

1. Umiejętność sprawnej analizy i interpretacji dzieła operowego (w tym spektaklu) z perspektywy muzykologicznej, teatrologicznej i kulturoznawczej.
2. Pogłębiona umiejętność krytycznej oceny spektaklu operowego jako całości muzycznej i teatralnej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ – KOMPETENCJE SPOŁECZNE:

1. Świadome postrzeganie teatru operowego jako złożonego fenomenu dziedzictwa artystycznego i zarazem medium kultury współczesnej, obejmujące aktywne uczestnictwo w życiu operowym i wpływanie na jego kształt poprzez postawy odbiorcze i działalność krytyczną.

semestr przedmiotu:	I	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	3
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	2
rodzaj zajęć <i>właściwe podkreślić</i>	• wykład • ćwiczenia • seminarium	sposób zaliczenia <i>właściwe podkreślić</i>	• E - egzamin • ZO - zaliczenie z oceną • Z - zaliczenie bez oceny
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			
Zajęcia zostaną podzielone na bloki tematyczne (w nawiasach podaję przykładowe zagadnienia): 1. Specyfika teatru operowego (idea sztuki syntetycznej i heterogenicznej, muzyczność teatru – teatralizacja muzyki i poezji, głos jako medium ekspresji, fache wokalne, teatralna i kulturowa pragmatyka spektaklu) 2. Geneza teatru operowego (tradycje europejskich form teatralnych z muzyką, <i>dramma per musica</i>, Florencja i Mantua, Monteverdi, szkoły wenecka i neapolitańska) 3. Ewolucja opery barokowej (Lully, Cavalli, Purcell, Vivaldi, teatr muzyczny Haendla) 4. Opera dojrzalego XVIII wieku (Gluck, teatr muzyczny Mozarta).			
METODY DYDAKTYCZNE:			
Wykład z prezentacją multimedialną, analiza i interpretacji dzieł i spektakli, dyskusja.			
WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:			
Aktywna obecność na zajęciach (uczestnictwo w dyskusji, znajomość lektur) oraz kolokwium pisemne,			

obejmujące znajomość zagadnień i literatury przedmiotu.

semestr przedmiotu:	II	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	4
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	2
rodzaj zajęć <i>właściwe podkreślić</i>	• wykład • ćwiczenia • seminarium	sposób zaliczenia <i>właściwe podkreślić</i>	• E - egzamin • ZO - zaliczenie z oceną • Z - zaliczenie bez oceny
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			
Zajęcia zostaną podzielone na bloki tematyczne (w nawiasach podaję przykładowe zagadnienia): 1. Ewolucja opery w wieku XIX (teatr muzyczny wczesnego romantyzmu, belcanto, grand opéra, teatr Verdiego, szkoły narodowe, Wagner i dramat muzyczny, weryzm i opera francuska, Puccini) 2. Między moderną a rewoltą (Richard Strauss, Berg, Weill i Nowa Rzeczowość, Britten, opera wobec awangardy, współczesne formy performatywne) 3. Pojęcie opery polskiej (geneza, teatr Moniuszki, Szymanowski, Penderecki, Mykietyn) 4. Współczesny teatr operowy (szkoły reżyserskie i opera w dobie postdramatycznej, nurty aktorstwa operowego, wybitni reżyserzy i śpiewacy).			
METODY DYDAKTYCZNE:			
Wykład z prezentacją multimedialną, analiza dzieł i spektakli, dyskusja.			
WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:			
Aktywna obecność na zajęciach (uczestnictwo w dyskusji, znajomość lektur), kolokwium pisemne obejmujące znajomość zagadnień i literatury przedmiotu, esej analityczny na temat wybranego dzieła lub twórcy bądź esej krytyczny poświęcony wybranemu spektaklowi.			